



כעס בארזים

הצלילית היא של מנופאי המפעיל אגרון ענקי על הרציף של נמל חיפה. המיועד לפריקת וטעינת סחורות מאוניות. העבודה המאומצת „שברה לי את הגב“, והוא מודאג ומלא טינה על כל העולם. מן הגובה הרב בו יושב המנופאי, נראים רוכבי האופניים והפועלים כמו בובות קסנות.

אוחז פועל בחיפה מקבל מחברת שרותי נמל מאוחדים רק 11.70 ל"י ליום. ההפרש, פלוס רווחים, הולך לקופת החברה ההסתדרותית. על כן אין הכרח שדרישת פועלי נמל חיפה תבוא על סיפוקה דהקא על חשבון האוצר הקונה סחורות ייבוא או המייצא את פרי עמלו. אפשר בהחלט לספק אותן מתוך הרווחים הבלתימבוקרים של החברה, או מתוך ביקורת על הוצאותיה, כדי למנוע ביובו, הוצאות מפקפקות ותרומות לקופת-סתר מפלגתיות.

זעקה על הרציף

יוסף טייב (37) הוא אב לארבעה ילדים, עובד שנה שניה בנמל, כפועל יומי. בחודש האחרון הרוויח 410 ל"י נקי, בשביל 34 ימי עבודה. בנו בן ה' 16 שסיים את לימודיו בבית-ספר יסודי רצה להמשיך וללמוד בתיכון, נאלץ לצאת לעבודה כדי לעזור בפרנסתה של המשפחה.

הם דורשים תיקונים שונים בשכר. העקרון המנחה אותם: עבודה של שמונה שעות צריכה לאפשר פרנסה ככבוד.

מי ישלם את התוספת?



במצב הנוכחי ישלם את התוספת המשק הישראלי, כלומר האוצר. כי למרות שפועלי נמל חיפה אינם עובדי הממשלה, חייבת הממשלה (באמצעות רשות הנמלים) לכסות אוטומטית כל תוספת-שכר. הסיבה נושאת את השם חברת שרותי נמל מאוחדים בע"מ. זוהי חברה הסתדרותית — וזוהי שערוריה לאומית. היא המבצעת בקבלנות את כל העבודות בנמל חיפה. הפועלים השובתים הם שכיריה, ומיוצגים ניוונים מנהלים רודפי מותרות וקרנותיו הסודיות של אבא חושי.

סכומים אלה — אין איש יודע כמה הם. גם הביזבוזים, החזקת מכוניות-פאר והחילול עשירות, פקידים ואנשי-אגרוף — איש אינו יודע בכמה הם מסתכמים. כי החברה מסרבת להראות את חשבונותיה לזר. אבל זה אינו מפריע לה לכלול סכומים עצומים אלה בחשבון שהיא מגישה ללקוחותיה ולרשות הנמלים. זוהי שיטת הקוסט פלוס. הלקוח משלם כמה שהשרותים עולים, פלוס רחמים.

רבי-אלוף חיים לסקוב רצה לשבור את השליטה העכורה הזאת. הוא הבהיר זאת היטב, כאשר התמנה כמנהל כללי של רשות הנמלים, ואמנם ירה כמה יריות-אזהרה בכיוון זה. אבל כוחו של אבא חושי — שאז נעזר ביוסף אלמוגי — היה חזק יותר. לסקוב הצליח רק להבטיח שנמל אשדוד לא יהיה נתון לאותו שלטון. פועל בנמל אשדוד מקבל מרשות הנמלים כ-18 ל"י ליום.

האם ייתכן הדבר?



אין להניח שהממשלה תסכים ללכת בכיוון זה; בתוך מפא"י יש עדיין כוח רב לאבא חושי. כוח זה בנוי על ההנחה שריכוזי-הפועלים הגדולים תומכים בו. אילו נתנה הממשלה גיבוי לסקוב במלחמתו נגד שני"מ, היתה יכולה להביא לחסכון ולצימצום במקום הנכון, ולא בשכר הפועלים הפשוטים. אבל היא לא תעשה זאת. כי פירוש הדבר לקומם את הפועלים נגד מעבידם ההסתדרותי, ונגד אבא חושי והקופות שלו. לכן תעדיף הממשלה ללחוץ על הפועלים, ויחד עם ההסתדרות תשתדל לשבור את השביתה. ייתכן שהשתיים יצליחו, אם כי הדבר יהיה קשה ללא שימוש בכוח. אלא שאז יקרה הדבר שמפניו חוששים המתכננים המפלגתיים של המשק יותר מכל דבר אחר: הפועלים יתקוממו נגד הבוסים המנהיגים, וישימו קץ גלוי וסופי לאגדה חושי ומרעיו שולטים בנמל.

על כן ייתכן שדחליל זה ידחוף את הממשלה להסכים לחלק מדרישות הפועלים. את התוספת תשלם מכיסי האוצר. בפרה הבלתי-קדושה, ששמה שרותי נמל מאוחדים, היא לא תעז לגעת.



הסבל דויד דהאן (35) מפרנס אשה ו-3 ילדים. הוא עובד 15 שנה בנמל, חי בוואדי סאליב. לדבריו: „המשכורת הקבועה מספיקה בשביל אוכל. הילדים יחפים“.

המזלג הרמן גרינברג, 47, מגיש את תלוש משכורתו האחרונה הפירוט: 26 ימי עבודה, שכר ברוטו 607.5 ל"י. קיבל מקדמה 200 ל"י. קיבל בסוף החודש 253 ל"י. זאת אחרי 18 שנות עבודה. בחורף הוא מרוויח יותר: עובד שתי משמרות, בהטענת פרי.

המנופאי בנימין אייכנר, ג'ינאי בן 40, היה פעם פרטיזן רוסי. „אני עובד 19 שנה בנמל חיפה. כדי להתקיים עבדתי שעות נוספות בלי גבול. למעשה עבדתי כבר כפועל — 38 שנה“.